

Reisler soldater - Motorordonnans

Indledning

I fortsættelse af min omtale af Reislers soldaterserie følger her en beskrivelse af Reislers motorordonnans, der kom på markedet i 1953.

Reislers motorordonnans

Reisler figur nr. 16 og 22: Motorordonnans og motorcykel. Fra Reislers 1953 katalog, gengivet fra Kilde 1.

I dansk sammenhæng er der ingen tvivl om, at Reislers motorordonnans kørte på en Nimbus motorcykel.

I praksis er figuren dog en kopi af det engelske legetøjsfirma Timpo's figur af en amerikansk motorordonnans, så motorcyklen er snarere af amerikansk model. Kendere af motorcykler kan måske identificere det aktuelle forbillede.

Figuren

Figuren omtales i Legetøjstidende fra maj 1953 og vises i Reislers 1953 katalog, som soldat og som færdselsbetjent.

I 5,5 cm soldaterserien fandtes figuren som "khakifarvet dansk soldat" og "negersoldat". Sidstnævnte blev i 1960 afløst af de "grå" soldater ("flyversoldater", som de blev kaldt i min barndom), da det ikke længere var politisk korrekt at have negersoldater på modstanderens parti.

Motorcyklen blev fremstillet i henholdsvis khakifarvet, sort og grå udgave; der fandtes ingen særlig udgave til negersoldaterne.

I 5,5 cm serien findes motorcyklen i to forskellige udgaver, henholdsvis med og uden den rødmaledede nummerplade på forskærmen. I 3,5 cm serien fandtes figuren fra 1959 som khakifarvet og grå soldat, samt som færdselsbetjent. Motorcyklen findes i den lille serie kun i én udgave - uden nummerplade på forskærmen.

Sammenlignes figuren med de efterfølgende billeder af danske motorordonnanser, må figuren siges at ligne forbillederne ganske godt. Reisler figuren fanger flere af de uniformsmæssige karakteristika - motorbrillerne og -handskerne samt korttasken i livremmen - selvom figuren i sig selv naturligvis ikke lader nogen i tvivl om, hvad den forestiller.

Billedmaterialet her antyder også den praksis, som Reisler motorcyklen afspejler, nemlig at hæren tilsyneladende på et tidspunkt anvendte nummerplader på motorcyklernes forskærme, men senere gik væk fra det igen.

Yderligere oplysninger om Reisler figurerne kan findes på Tonni Hansens hjemmeside [Reisler modelfigurer](#).

Timpo figuren

9007 Timpo US Army Dispatch Rider. Fra [Timpo US Army men 1950-55](#) (Knights of Avalon).

Timpo udgaven af motorcyklen er med sine bevægelige hjul måske nok mere luksuriøs end Reislers udgave, men til gengæld også mere skrøbelig.

Reisler motorcyklens svaghed var styret, og mange eksemplarer ses derfor i dag med enten højre eller venstre del af styret brækket af, eller endnu værre ... at begge dele mangler.

Timpo figuren er fremstillet med amerikansk stålhelmet, hvilket er videreført af Reisler. Figuren viser således ikke den særlige motorhelmet, der tilsyneladende efter engelsk forbillede, blev anvendt i den danske hær.

Reisler soldater - Motorordonnans

Danske motorordonnanser, 1950-51

Fire menige af Trainafdelingens¹ vinterhold 1950/51 på motorcykel af mærket Nimbus. Fra Kilde 2.

Nimbus motorcyklen er af typen C, der blev fremstillet mellem 1934 og 1960.

Motorcyklen var i tjeneste i det danske forsvar frem til slutningen af 1960'erne, hvor den blev afløst af BSA B40WD².

Motorordonnanser indgik i stor set alle typer af enheder, men analogt med illustrationen indgik der i en trænafdeling (1953) 91 solomotorcykler (10 i stabskompagniet og 27 i hvert af de tre transportkompagnier), samt 15 motorcykler med sidevogn (3 i stabskompagniet og 4 i hvert transportkompagni).

Motorordonnanser, 1961

Mogens Dahl, som motorordonnans, 1961.
Fra [Nordvesthistorier](#) (Mogens Dahl)³.

Mogens Dahls fotografier viser ham iført de særlige uniformsgenstande, der i efterkrigstiden blev anvendt af motorordonnanser - bl.a. motorhjelme, -briller og -handsker samt lange snørestøvler, ridebukser og gummifrakke. Billedet til højre viser lædervesten af engelsk model, som i mange år anvendtes af danske motorordonnanser.

¹ Trainafdelingen blev 1. november 1951 opdelt i Sjællandske Trainregiment og Jydske Trainregiment. Stavemåden blev officielt ændret til Trænregiment i 1961, om end stavemåden i praksis har været anvendt tidligere.

² Se nærmere om motorcyklerne i [Nimbus Model C](#) (Danish Army Vehicles Homepage).

³ Mogens Dahl blev indkaldt i 1961 og gjorde tjeneste som motorordonnans i "rekognosceringsdeling", der var hjemmehørende på Høvelte kaserne. Mogens Dahls hjemmeside viser interessante billeder af delingen og dens køretøjer, der bærer nummerplader, der starter med 21, hvilket, jf. Kilde 4, må identificere dem som tilhørende 1. Regiment (fra 1. november 1961: Danske Livregiment).

Reisler soldater - Motorordonnans

Militære nummerplader

Som et apropos til omtalen af Reisler motorcyklerne med og uden nummerplader på forskærmen, er her en oversigt over periodens nummerplader i hæren og flyvevåbnet.

Eksempel på en af hærens nummerplader, fra Sjællandske Trainregiment. Fra Kilde 3.

DE MOTORFORVALTENDE MYNDIGHEDERS NUMMERGRUPPER	
Hæren. (Røde plader med hærmærke):	
Sjællandske træregiment	1 - 999
1. feltartilleriregiment	1.000 - 1.999
2. -	2.000 - 2.999
3. -	3.000 - 3.999
4. -	4.000 - 4.999
Sjællandske luftværnsregiment	10.000 - 10.999
Jyske -	11.000 - 11.999
Artilleriets befalingsmandsskoler	19.000 - 19.999
Livgarden	20.000 - 20.999
1. regiment	21.000 - 21.999
2. -	22.000 - 22.999
3. -	23.000 - 23.999
4. -	24.000 - 24.999
5. -	25.000 - 25.999
6. -	26.000 - 26.999
7. -	27.000 - 27.999
8. -	28.000 - 28.999
9. -	29.000 - 29.999
10. -	30.000 - 30.999
Fodfolkets sergentskole	33.000 - 33.999
- korporalskole	34.000 - 34.999
Sjællandske ingeniørregiment	41.000 - 41.999
Jyske -	42.000 - 42.999
Jyske telegrafregiment	44.000 - 44.999
Sjællandske -	45.000 - 45.999
Gardehusarregimentet	50.000 - 50.999
Jyske dragonregiment	51.000 - 51.999
Pansertroppersnes befalingsmandsskoler ..	59.000 - 59.999
Jyske træregiment	60.000 - 60.999
Forsyningstroppersnes befalingsmandsskoler	61.000 - 61.999
Motorskolen	62.000 - 62.999
Bornholms værn	70.000 - 70.999
Den motortekniske afdeling	99.000 - 99.999
Flyvevåbnet. (Blå plader med vinge):	
Flyvestation Vedbæk	1 - 999
Flyvestation København, herunder Avnø..	10.000 - 10.999
Flyvestation Karup	30.000 - 30.999
Flyvestation Værløse	40.000 - 40.999
Flyvestation Ålborg	60.000 - 60.999
Flyvestation Skrydstrup	70.000 - 70.999

De motorforvaltende myndigheders nummergrupper, 1958. Fra Kilde 4.

Til sammenligning er her en oversigt over hærens tilsvarende nummergrupper som de så ud i 1940. Fra Kilde 5.

Trainafdelingen (Afdelingen)	1 - 899
Hærens tekniske Korps	900 - 999
1. Artilleriafdeling	1-000 - 1-999
2. Artilleriafdeling	2-000 - 2-999
5. Artilleriafdeling	5-000 - 5-999
6. Artilleriafdeling	6-000 - 6-999
7. Artilleriafdeling	7-000 - 7-999
8. Artilleriafdeling	8-000 - 8-999
10. Artilleriafdeling	10-000 - 10-999
12. Artilleriafdeling	12-000 - 12-999
13. Artilleriafdeling	13-000 - 13-999
14. Artilleriafdeling	14-000 - 14-999
Trainafdelingen til Livgarden	20-000 - 20-999
Trainafdelingen til 1. Regiment	21-000 - 21-999
Trainafdelingen til 2. Regiment	22-000 - 22-999
Trainafdelingen til 3. Regiment	23-000 - 23-999
Trainafdelingen til 4. Regiment	24-000 - 24-999
Trainafdelingen til 5. Regiment	25-000 - 25-999
Trainafdelingen til 6. Regiment	26-000 - 26-999
Trainafdelingen til 7. Regiment	27-000 - 27-999
Trainafdelingen til Fodfolkspionerkommandoet	39-000 - 39-999
Trainafdelingen til 1. Pionerbataillon	41-000 - 41-999
Trainafdelingen til 2. Pionerbataillon	42-000 - 42-999
Trainafdelingen til Telegrafbataillonen	44-000 - 44-999
Gardehusarregimentet	50-000 - 50-999
Jyske Dragonregiment	51-000 - 51-999
Hærens Flyvertropper	60-000 - 60-999
Trainafdelingen til Bornholms Værn	70-000 - 70-999

Kilder

1. [Reisler modelfigurer](#) (Tonni Hansen).
2. *1. Trænbataljon 1880-1980*, jubilæumsskrift i anledning af bataljonens 100-års jubilæum 1. november 1980, Høvelte 1980.
3. *Sjællandske Trænregiment*, udgivet af Sjællandske Trænregiment, Farum 1991.
4. *Lærebog for hærens menige, Del 1*, Krigsministeriet, 1950.
5. *Vejledning i ordonnanstjeneste*, Generalinspektøren for Hjemmeværnet, august 1958.
6. *Automobilen i Hæren 1908-1983* af Frank Pedersen, 1983.
7. *Militærpolitiets historie* af E.O.A. Hedegaards bog, udgivet af Militærpolitiskolen og MP-Foreningen i Danmark i forbindelse med 25-året for oprettelsen af Militærpolitiet (ca. 1972).

Per Finsted